

ORGANISTA

Rok IV

Grudzień 2001

36(37)

Dyżury Zarządu Komisji Muzyki Kościelnej

Ks. Grzegorz Cekiera: w środy 11.00 – 12. 00

Ks. Robert Tyrała: w piątki 11. 00 – 12. 00

Adwent to radosny czas oczekiwania na narodzenie Syna Bożego

Adwent dla chrześcijan oznacza oczekiwanie na przyjście Chrystusa. Przeżywamy czas oczekiwania błogosławionej nadziei i objawienia się chwały Boga i Zbawiciela. W modlitwach Kościoła dominują akcenty: radości, oczekiwania, czujności, prostowania drogi życiowej.

Adwent dzieli się na dwie części. I – do 16. XII oraz II – od 17 grudnia. Wyraźne zwrócenie uwagi na treść lektur i modlitw oraz prefacji pozwala dostrzec pragnienie Kościoła, aby zasadniczą treścią tego okresu liturgicznego była prawda wiary o pierwszym i drugim przyjściu Chrystusa na świat. Życie Kościoła rozwija się pomiędzy pierwszym, a drugim przyjściem Chrystusa. Budzi to nadzieję, która nie pozwala na oczekiwanie bierne, ale w życiu chrześcijańskim mobilizuje wolę kształtowania postawy naznaczonej czuwaniem. *W liturgii adwentowej przeżywamy ożywiony marsz ku niebieskiej ojczyźnie. Odnowienie, którego oczekujemy, już się rozpoczęło w Chrystusie i dokonuje się konsekwentnie w Kościele przez Ducha Świętego.* Liturgia ziemską daje nam przedsmak uczestniczenia w liturgii niebieskiej, odprawianej w świętym mieście Jeruzalem, ku któremu pielgrzymujemy, gdzie Chrystus siedzi po prawicy Bożej. *W liturgii oczekujemy Zbawiciela, aż się ukáže On, który jest życiem naszym i my z Nim razem pojawimy się w chwale.* W pierwszej części wybieramy więc

pieśni o treści paruzycznej, mówiące o ostatecznym przyjściu Chrystusa Pana.

Dni od 17. XII – czyli ostatni tydzień Adwentu nawiązują do wydarzeń w Nazarecie. Mówią bowiem o tematyce oczekiwania na Zbawiciela oraz o postawie Maryi. Jest to czas bezpośredniego przygotowania do uroczystości Bożego Narodzenia. W tym ostatnim tygodniu Adwentu teksty biblijne oraz formuły modlitewne zawierają przede wszystkim myśl o narodzeniu Zbawiciela świata oraz o przygotowaniu na spotkanie z Nim w tej tajemnicy. Wzorem przygotowania i oczekiwania na przyjście Zbawiciela jest Maryja. Ona przyjęła, wychowała i dała światu Chrystusa. Udział Maryi w tajemnicy Wcielenia najlepiej wyraża kolekta z 20 grudnia: *Ojcze niebieski, za zwiastowaniem anielskim Niepokalana Dziewica przyjęła Twoje odwieczne Słowo i przeniknięta światłem Ducha Świętego stała się świątynią Bożą, prosimy Cię, spraw abyśmy za Jej przykładem pokornie wypełniali Twoją wolę.* Maryja jest złączona nierozzerwalnym węzłem ze zbawczym dziełem swojego Syna. Śpiewamy więc wówczas pieśni odpowiadające tematem treści zawartej w tej części Adwentu.

ks. R. Tyrała

Podsumowanie

Koniec roku kalendarzowego skłania zawsze do refleksji. Był to pierwszy rok nowego tysiąclecia. Hasło Ojca św. ***”Wypłyn na głębie”*** było nie tylko zachętą, ale postawieniem nam wszystkim jako chrześcijanom zadania **doskonalenia** siebie, własnej wiary i realizacji powołania podjęto przez nas. Każdy na swoim odcinku, który jest mu powierzony w Kościele powinien zrobić rachunek sumienia ze swojej postawy.

Dzisiejsze czasy zadają od nas wszystkich maksymalizmu chrześcijańskiego. dotyczy to również organistów. Wiadomo, że praca w doskonaleniu realizacji tego powołania powinna iść zawsze w dwóch kierunkach. Na pierwszym miejscu musi być postawione doskonalenie swojej wiary i postawy chrześcijańskiej, czyli zdobywanie świętości. To zaś wiąże się ściśle z doskonaleniem zawodowym czyli podnoszeniem swoich kwalifikacji muzycznych oraz szczerą i stałą troską o rozwój śpiewu i muzyki kościelnej w swojej parafii.

Doskonalenie wiary i postawy chrześcijańskiej służą między innymi dni skupienia (wiosenny i jesienny) oraz rekolekcje dla organistów. Niestety z udziałem organistów w tej formacji wewnętrznej nie jest dobrze. Przynajmniej ¾ organistów z naszej Archidiecezji nie bierze udziału. Dlaczego? Czy tylko brak czasu jest tego powodem?

Podziękowanie tutaj należy się tym organistom i organistkom, którzy regularnie biorą udział w dniach skupienia i rekolekcjach. Stąd apel do tych wszystkich osób, które nie biorą udziału w tej formacji, aby przemyślały ten problem i w przyszłym roku zaczęły korzystać z tej pomocy, jaka im oferuje Archidiecezja Krakowska. Sprawdzianem będzie wiosenny dzień skupienia, który w Nowym Roku wypadnie już w lutym. Czekamy na ich przybycie.

Musimy się wszyscy gorąco modlić, aby wzrosło zrozumienie dla potrzeb formacji wewnętrznej u organistów w naszej Archidiecezji. Zachęcajmy jedni drugich. Bądźmy apostołami tej ważnej sprawy w naszym środowisku organistowskim. Do tego nas zobowiązuje wspólna odpowiedzialność za Kościół Chrystusowy i jego przyszłość w naszej Archidiecezji.

ks. G. Cekiera

Prof. Juliusz Łuciuk
odznaczony Papieskim Orderem *Pro Ecclesiae et Pontifice*

Ks. Kardynał Franciszek Macharski 14 grudnia 2001 roku w Domu Arcybiskupów Krakowskich wręczy Juliuszowi Łuciukowi – przewodniczącemu podkomisji ds. twórczości muzycznej w naszej Komisji ds. Muzyki Kościelnej, papieskie odznaczenie *Pro Ecclesiae et Pontifice*.

Juliusz Łuciuk rodził się w 1927 roku w Brzeźnicy. Studiował w Krakowie teorię i kompozycję w klasie Stanisława Wiechowicza w Wyższej Szkole Muzycznej oraz muzykologię pod kierunkiem Zdzisława Jachimeckiego na Uniwersytecie Jagiellońskim. Studia kompozytorskie kontynuował w okresie 1958/59 u Nadii Boulanger i Maxa Deutscha w Paryżu. Jest laureatem szeregu nagród kompozytorskich w kraju i za granicą.

Jego kompozytorski start można by datować w roku 1956. Z tego też okresu pochodzą jego utwory dodekafoniczne: *Miniatury fortepianowe*, *Allegro symfoniczne*, cykl pieśni *Sen kwietny* oraz inne. Od roku 1962 zaznacza się okres poszukiwania barwy i brzmienia. Z tego czasu pochodzą utwory: *Maraton*, *Pacem in terris*. Pozostawanie w kręgu sonorycznym nie satysfakcjonuje Juliusza Łuciuka, nie znalazł także zainteresowania w eksperymentach krańcowo swobodnej formy czy teatru instrumentalnego. Coraz bardziej widnieje w jego twórczości potrzeba sięgania do związków z tradycją. Tym najbardziej tradycyjnym elementem stała się *melodyka* - wspaniała wykwit ducha ludzkiego oraz rytm uproszczony z zawiłych kształtów matematycznych. Dla melodyki kompozytor zaczyna więc poszukiwać coraz innych konstrukcji dźwiękowych, stosując między

innymi różnego rodzaju *stylizacje* korzystając z wzorców skarbcza *muzyki ludowej* czy kultury chrześcijańskiej, zwłaszcza *chorału gregoriańskiego*.

Poważną grupę utworów Juliusza Łuciuka stanowią te o tematyce zaczerpniętej z tekstów liturgicznych lub Pisma Świętego. Wymieniamy te najważniejsze w kolejności powstawania: *Msza Dzięczynna* (1974), *Hymnu de caritate* (1976), *Antyfony maryjne* (na chór mieszany a capella)-*Assumpta es Maria, Pulchra es, Benedicta filia, Antyfony* - na chór męski (1980-84), *Apocalypiss* - na solistów i chór mieszany (1985), *Magnificat* - na chór mieszany (1990), *Msza Polska* (1993), *Partes Variabiles* - na chór żeński (1995), *Chrystus Pantokrator* (2000).

Dla Juliusza Łuciuka ważny jest związek muzyki z wiarą. Jego muzyka jest wiarą, jest wyznaniem wiary. Jest potrzebą wewnętrzną wyznania wiary i niesienia posłannictwa poprzez muzykę ludziom. Patriotyzm oraz wiara Ojca Świętego Jana Pawła II stał się inspiracją dla utworów takich jak: *Sonet słowiański do tekstu K. Wojtyły, Litania Polska, Magnificat, Pielgrzym*, czy też *O Ziemię Polska* napisane pod wpływem ogłoszonej przez Jana Pawła II homilii w 1983 roku. Napisał w 1996 roku specjalnie na uroczystość Kanonizacji Bł. Królowej Jadwigi - „*Hymn Uwielbienia*”, do tekstów zaczerpniętych z Liturgii Godzin, utwór dedykowany został Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II. Napisał także w 1997 roku oratorium p. t. „*Sanctus Adalbertus - flos purpureus*”, pisane dla uczczenia 1000-letniej rocznicy śmierci św. Wojciecha. Jest to obszerny utwór o życiu i męczeństwie wielkiego Patrona Polski, pisany na 3 solistów, mezzosopran, tenor, baryton, chór mieszany i orkiestrę symfoniczną. Libretto utworu oparte jest na wybranych fragmentach tekstu z dwóch najstarszych żywotach św. Wojciecha: Jana Kanapariusza z 998 roku oraz Brunona z Kwerfurtu z 1004 roku.

ks. R. Tyrała

Gloria in excelsis Deo

Szybkimi krokami zbliżają się najbardziej rodzinne ze świąt – Bożego Narodzenia. Przyjmijcie więc z serca płynące życzenia. Niech te święta będą dla każdego z Was czasem umocnienia wiary. Bóg stał się człowiekiem dla naszego zbawienia. Niech więc świadomość tego szczególnego daru, który stał się naszym udziałem stale nam towarzyszy. Wasza praca dla Kościoła niech będzie zawsze połączona z tą właśnie pewnością zbawienia. Wraz z modlitwą u bożego złóbka.

Komisja Muzyki Kościelnej